

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 149. szám.

Kedd, július 3.

Allamiságunk kidomborítása.

(Politikai munkatársunktól.)

Budapest, július 2.

(L—t.) Az immár tanácskozásait be-
fejezettnek tekinthető delegáció s a ki-
tűzött munkaprogram elintézésére ismét
összeülő magyar parlament: egyaránt re-
ménykedő példáit mutatja a nemzeti esz-
mények uttörésének.

A delegációkban elhangzott beszédek
épen úgy, mint a képviselőház fölizati ja-
vaslatának kiélezett, a nemzet és korona
elő rögzített követelményei, megannyi
biztosítékai annak, hogy nemzeti önálló-
ságunk minden téren, az elvitathatlan jog-
szerűség medrébe lépendő.

Közös ügyeinkben a magyar nemzeti
önállóságnak háttérbe szorított postula-
tumai lelket és testet öltöttek e tárgyalá-
sok folyamán.

Külföldi képviseletünkben, közös had-
erőnkben, tengerészetünkben, a címer és
jelvény kérdésekben, az okkupált tartomá-
nyok közigazgatásában, aztán a kvóta-
arány szerinti részesedésben a magyar
gazdáknak és iparosoknak alaposan meg-
okolt beszédek hangzottak el, melyek —
ha az új kormányzat ezek nyomdokán
halad — az eddig tapasztalt lassu fejlőd-
ésből rohamos, de nem pusztító, hanem
termékenyítő árrá duzzasztják az anyagi
és erkölcsi nemzeti fejlődés lassan csörge-
dező patakját.

A képviselőház felirati javaslata sze-
rencsés parafrázisával a sokat, de burkol-
tan ígérő trónbeszédnek, még tovább ment:
odaszögezte a settenkedő osztrák politika
elő az önálló vámterület kétségtelen jogát,
sőt annak lehetőségét is, hogy azt a tisztelt
szomszédok hamarabb kapják meg-
lepetésül, ha tovább is agyagodnak.

Persze a ki beszél, a ki irányelveket
ad, annak kötelessége ez értelemben csele-
kedni is.

Ezt el is várja a nemzet attól a parla-
menttől, melyet szédületes egyhangúsággal
küldött föl az ország helyzetének nem
csupán békés biztosítására, hanem a nem-
zeti aspirációk megvalósítására is.

Hogy ez a megvalósítás milyen keret-
ben, milyen alapon történik, a 67-es alap
közeledik a 48-ashoz, vagy megfordítva,
ez az eredmény szempontjából közönbös
egészen.

A földolog, hogy államiságunk a maga
egészében kidomborítsák és jövőre senki-
től se legyen érinthető.

A sztrájkmozgalmak.

— július 3.

A mezei munkások sztrájkmozgalma alkal-
mából több cikket kaptunk a nép között élő
községi jegyzőtől, melyekben a cikkírók a
munkáskérdést és a sztrájkmozgalmakat fejte-
getik. Tekintve a kérdés aktuális s nagyfotosságu
voltát és hogy a cikkekben van sok a tapasza-
laton nyugvó s így figyelemreméltó észrevétel,
közöljük itt e cikkeket. Ime az egyik:

Egyébkor is, de különösen az aratási munka
idején, aggodalom vesz körül bennünket, midőn
látjuk és halljuk minden felé: Itt ez a munkás-
csoport, ott amaz tagadta meg a munkát.

Faj ilyenmit tapasztalni, mivel számot kell
vetni úgy a munkaadó, mint a munkás jelenté-
keny anyagi károsodásait.

Nagy súlylál esik a latba, jelesen az a
körülkény, hogy a szocialista szervezetek mind-
jobban és erősebben fejlődnek, elannyira, hogy
ma már az egyes vidékeken számozott munkás-
csoportok vannak, melyeket ilyenformán könnyebb
a központból irányítani.

Figyelembe kell venni azt az eshetőséget,
hogy ma-holnap a szocialistáknak talán jelenté-
keny képviselete lesz az országban is.

Mindezek arra készítetnek, hogy valamit
tenni kell és lehetőleg sürgősen arra nézve, hogy
a bajnak elejét vegyék, hogy a minden téren
rohamosan terjedő szocializmust helyes irányba
tereljék.

A magyar törvényhozókat a legnemesebb
intenciók vezérelték akkor is, midőn megalkották
a munkaadók és mezőgazdasági munkások közötti
jogviszony szabályozásáról szóló 1898. évi II.
törvénycikket.

A helyzetet lényegesen megjavítani igyek-
senek annak a munkásigazolmányokról, a gazda-
sági munkásszerződésekről megkötéséről, a szerző-
dés felbontásainak eseteiről, a szerződés teljesi-
téséről, a gazdasági napszámokról és a büntető
határozatokról szóló fejezetei.

Látjuk azonban, hogy, bár a törvényes
formákat betartják, a szerződést rendszeren meg-
kötik, akkor, midőn a munkát teljesíteni kellene,
a munkások jó része indoklással vagy a nélkül
sztrájkba lép.

Hatóságaink eddigelé mindig a legtapin-
tatosabban siettek a rendet helyreállítani, de
többnyire milyen áldozatok árán?!

A kormánytól is még igen sok üdvös re-
formot várunk idevonatkozólag.

A tárgy azonban olyan fontos, hogy igen
sűrűn kell vele foglalkozni, minden oldalról meg-
világítani s a közjó érdekében cselekszik az, ki
segít az ügyet bármilyen módon is előmozdítani.

Mert nagy munkáról van szó.

A szocialistákat manapság, mint ismeretes,
nagyban véve két csoportba oszthatjuk: iparos
és földmivelő osztályba.

Mindkét osztály egyformán elégedetlen, mit
különösen előmozdít a kizárólag e célt szolgáló
sajtó. Ha a szocialista lapok szerkesztői meg-
fontolnák azt, hogy csak olyan cikkeket adjanak
le, melyek tárgyilagossá és az igazságnak híven
vannak megírva, igen sok kellemetlenséget ki
lehetne kerülni. A nagy, java részében tanulatlan
tömeget könnyű félrevezetni és lázítani.

Ugyan ez áll a gomba módra elszaporodó
röpiratokra nézve is.

Ami a sztrájkmozgalmakat illeti, azoknak
fő oka tudvalevőleg a napszám és munkabér
összegek, valamint a munkaidő körül fordul meg.
Balszam tehát erre a sebre szükséges.

A „TORONTÁL“ tárcája.

„A rasta.“

Tegnap délután, napfényes időben kísértálmam
a Boisba, ahol most kezdődik a rügyek fakadása
és a tavaszi toilleték első pompázása. Egyszerre
megkapta a tekintetemet egy feltűnően elegáns
fogát, amely a többiek sorában robogott. Eppen
a drága szárszámot csodáltam, amikor a tekin-
tetem rávetődött a kocsi ülőre. Szinte önkény-
telenül kiáltottam fel a bámulat hangján:

— Híz az Pitoche barátom!

A derék fiu meghallotta a hangomat és
nyomban hozzám terele a fogatát. Könnyed elő-
kelősséggel ugrott ki a hintóból, aztán hozzám
sietett:

— Nehány óra szabad időm van, — mondta.

— Ha ráérsz, töltsük együtt.

— Kitűnő! — kiáltottam fel.

Egy perccel később mind a ketten benne
ültünk a hintóban.

— Kié ez a kocsi? — kérdeztem halkar.

Pitoche bámulva nézett rám és felelt:

— Hát az enyém! . . . Nem hiszed talán,

hogy idegen kocsi pompázok.

Mindig nagy véleményem voltam Pitoche
barátom iránt, de ez a hirtelen gazdagsága
mégis szembetűnő volt. Hogyisne, hiszen jól
emlékszem azokra az időkre, amikor hónapokon
át az én ebédemet kellett vele megosztanom.

— Nehány héttel ezelőtt vásároltam ezt a
pompás két telivért, — szolt Pitoche. — Azt
hiszem, nagyon jó vásárt csináltam. Háromezer
frankért ideadták.

— Olcsón vásároltad, — feleltem szinte
gépiesen.

Hanem a kíváncsiság nem hagyott nyugod-
tan. Végre is kipattant belőlem a kérdés:

— Tehát gazdag vagy?

— Huszezer frank az életjáradékem . . .

Egy derék özvegyasszony volt szives gondoskodni
a jövőmről ily módon.

— E mögött a kijelentés mögött regényt
sejtek.

— Valóban . . . Ha érdekel, elmondom.

— Mindenesetre meséld el.

— Barátom, én megnősültem, — jelentette
ki bevezetésül Pitoche.

— Teringgettét, ezt én nem is tudtam.

— Az valószínű, mert titokban tartottam.

— Talán nem szép a feleséged?

— Csak volt, barátom; ma már nem él.

— Ejnye . . . ez különös. Hiszen alig néhány
hónappal ezelőtt még legény voltál, most pedig . . .

— A feleségem már a halálán volt, ami-
kor megesküdtem . . . De hiszen azt aka-
rod, hogy mindent elmondjak. Tehát hallgass
ide . . . Valamelyik temetésén, ahol hivatalos
minőségben vettem részt, megismerkedtem egy
őreg hölgygyel, aki nagy szemeket meresztett
rám és végre magához intett. Ugylátszik, meg-
tetszett a fiatal arcom, elég az ahhoz, hogy a
temetésről nekem kellett őt haza segíteni.

— Sejttem már.

— Semmit sem sejtessz. Várd be a végét
. . . Az igaz, hogy azon a napon ott marasztott
a dáma magánál ebédre és ettől fogva minden
nap meg kellett látogatnom. Szerelmemről beszélt
nekem, elmondva az élete szerencsétlenségét,
gonosz férjének a csalafintaságait, akitől végre
megváltotta a halál. De az özvegyeséget sem eny-
hitette a boldogság, mert a leánya gyűlölettel
busította el az életét. Az én mindennapi látó-
gatásaimnak a vége az lett, hogy a dáma sze-
relmet vallott nekem és azt az ajánlatot tette,
hogy vegyem feleségül.

— Sejtettem, hogy ez lesz a vége.

— Semmit sem sejtessz; várd be a végét
. . . Nos, amikor ezt az ajánlatot tette, én
nyomban igent mondtam. Barátom, én mindig
könyörületlen ember voltam, miért lettem volna
szivtelen vele szemben, aki már a hatvanas

éveket hurcolta a vállain és két birtokot vallott
a magának. Tehát az eljegyzés is hamar meg-
történt. Ugylátszik, a nagy lelki megrázkódtatás,
az öröm veszedelmes az öreg hölgyekre, mert
az én menyasszonyom ettől a naptól fogva meg-
betegedett. Az állapota napról-napra súlyos-
bodott és az orvos kezdett lemondani a betegé-
ről. Sietnünk kellett. Miután az anyakönyvi hi-
vatal is belátta, hogy az én cselekedetem ke-
gyes jótékonyaság, beleegyezett abba, hogy a
formalitások betartása nélkül megkötessük a
házassági szerződést. Természetesen közjegyzőt
is hívtam ehhez az ünnephez, aki gondoskodott
arról, hogy az érdekeim csorbát ne szenvedjenek.

— Pitoche, te nagy ember vagy.

— Nem, csak óvatos. Szó ami szó, a fele-
ségem másnap már nem élt és a rokonság nagy
rémmellett vett tudomást arról, hogy titokban új
férj lépett az örökbe. Képzelted azt a jelene-
tet, amelylyel engem fogadtak.

— Elképzelem.

— A leányom férje . . .

— A te lányod?

— Igen, a feleségem leányának a férje . . .

hisz ez világos . . . nos tehát ő nekem akart
esni és csinos jelenet támadt a halottas házban.
Jog szerint kiűzhettem volna őket; de ismered a
szelid lelkemet, nem szeretem a botrányokat és
inkább más módot kerestem a megegyezésre.

— Meg is találtad a módot?

— Igen, kiegyeztem a családdal bizonyos
évjáradékkal, melynek ellenében lemondtam min-
den egyéb vagyonbeli jogról.

— Pitoche, te nagy ember vagy.

Pitoche szerényen felelt:

— Nem, hanem becsületes ember vagyok
és nem akarom mások kárát. Azt hiszem, ebben
az eljárásban is mindenki gentlemannak tarthat.

Aztán a kocsiához fordult:

— John, hajts on a vőrosba!

A Café Richebe vitt ebédre.

Courteline.

Szerény nézetem szerint a sztrájkmozgalom csak abban az esetben fog megcsúszni, ha a napszám és munkadíjak minimuma és maximuma esetről-esetre törvényileg állapítanak meg.

Ezt, minthogy az ország különböző vidékein egyforma díjakat fizetni nem lehet, úgy vélném kivihetőnek, ha az említett díjak megyénként állapítatnának meg és pedig a következő módon:

Az iparossegédek és alkalmazottak munkadíja és a munkaidő iparáganként lenne megállapítandó. Különbséget lehetne azután tenni a gyári és egyéb segédek között. Az összegek az iparosok és segédek összes egyleteinek meghallgatásával lennének javaslatba hozandók.

A földmivelő napszámok napszámábróit — külön a férfiaké, külön a nőké — és a munkaidőt tavaszi, nyári és őszi időszakonként kellene megállapítani és pedig az uradalmak és munkás kiküldöttek közbenjöttével járasonként, illetve magyénként.

Az idevonatkozó részletek kidolgozása már nem a cikk keretébe tartozik.

Talán sokak előtt kivihetetlennek látszik e terv, de nem az és erős a meggyőződés, hogy csakis ez alapon lehetséges a várvavárt nyugalmat megteremteni.

Mert, ha a fenti módon kidolgozott törvényjavaslat szentesítést nyerne, akkor úgy a munkások, mint a munkások tisztában lennének azaz, meddig terjedhet a kötelezettség és a jog, nem lennének visszaélések s minden rendű és rangú munkás tartózkodna a törvényes alapról letérni.

Nagy városokban ilyenformán tartom részben megoldhatónak e fontos kérdést, mert míg a munkaidő és a munkaidő törvényhozásilag fixirozva nem lesznek, addig a nyugtalanság sem fog megszűnni.

D. Bodó Mátyás,
közs. jegyző.

Magyar-Ittebe.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanszón napokon este 1/8-10 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Julius 5. A torontai orvos-egylet közgyűlése.
Julius 9. Közig. biz. ülés.

— **Személyi hír.** Jankó Ágost alispán és dr. Vinczehidly Ernő m. főjegyző, kik a vármegye képviselőtársaságában részt vettek a temesi főispán beiktatásán, ma visszaérkeztek Nagybecskerekre.

— **Uj bankügyész.** A torontalmegyei takarékos és hitelbank igazgatósága ma délelőtt tartott ülésében a lemondás folytán megüresedett ügyviszi állásra egyhangulag dr. Pollák Győző ügyvédet választotta meg.

— **Kinevezés.** A szegedi kir. ítélőtábla elnöke dr. Wolf József nagyikindai ügyvédjelöltet joggyakornokká nevezte ki.

— **Elhunyt újságíró.** A magyar újságíró-gárdát érzékeny veszteség érte. Freund József, a Budapesti Tagblatt segédszerkesztője ötvenhárom éves korában operáció közben meghalt. Freund József a magyar zsurnalisztika egyik igen kiváló tagja volt. Tudása és tehetsége egyaránt kvalifikálta őt arra, hogy pályáján általános elismerést, kollégái között pedig közbecsülést és szeretetet vívjon ki. Freund József a Tagblattnál huszonhárom éve, tehát a lap megalapítása óta állandóan működött. Tegnapi este a belsejében lappangó vakbélgyulladás rohamai oly erővel lepték meg, hogy csak a gyors operáció segíthetett volna rajta, miért is hozzátartozói beszéltették a Városligeti fasorban lévő Grünwald szanatóriumba. Itt hozzá is láttak az operációhoz, amely azonban végzetes lett, mert közben meghalt.

— **Az adókvetések.** Az adókvézési bizottság, vasárnap kivételével, mindennap reggel 8 órától kezdve a következő sorrendben fogja a III. osztályu kereseti adókat foglalkozási ág szerint kivetni:

Julius 4-én: Gépgyáros, lakatos, lisztkereskedő, lapszerkesztő, látszerész, nyerges, molnár, mázoló, mérlegkészítő, mérnök, mosóintézettulajdonos, mészégető, mészáros és olajmalomtulajdonos.

Julius 5-én: Nyomdatulajdonos, órás és ékszerész, orvos, panorámás, pipakészítő, postafuvarozó, pamutkereskedés, pálinkakereskedés, sörkereskedő, téglagyáros és zeneárkereskedés.

Julius 6-án: Norinbergi áru, ruhakereskedés, serfőző, szürszabó, szabó, sapka elárúsító, sörkereskedő, téglagyáros és zeneárkereskedés.

Julius 7-én: Fehérvarróndó, női szabó és szappanos.

Julius 9-én: Szatács.

Julius 10-én: Szövtőltáru elárúsító, szoba-

festő, sertéshizláló, szülésznő, szijgyártó, szesz-nagykereskedés, cukorgyár, sörraktár és szücs.

— **Az orvosi egyesület közgyűlése.** Torontálvármegye orvos egyesülete, mint az O. O. Sz. fiókja, valamint a Torontálvármegyei orvosok nyugdíjgyesülete f. évi július hó 5-én tartja ez évi rendes közgyűlést Nagybecskerekben a vármegyeház nagytermében.

— **Uj személyvonat Módos és Zombolya között.** A Máv. értesíti az utazóközönséget, hogy a torontali h. é. vasutak zombolya-nagybecskereki vonalán Zombolya és Módos állomások között folyó évi július hó 1-től kezdve minden kedden és pénteken 6005. és 6006. sz. alatt egy új személyvonatpár helyzetetett forgalomba I. II. és III. osztályu kocsiakkal. A 6005. számú vonat Módoson csatlakozik a 6015. sz., Zombolyán pedig a 712. és 725. sz. személyvonatokhoz. A 6006. sz. vonat Zombolyán csatlakozik szintén a 712. és 725. sz. személyvonatokhoz. Az új személyvonat indul Zombolyáról 5 óra 30 perckor délután, Módosra érkezik 7 óra 56 perckor. Módosról indul délután 2 órakor, Zombolyára érkezik 4 óra 30 perckor.

— **A Duna-Tisza csatorna.** Félhivatalosan jelentik: Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi miniszter a Duna és a Tisza között létesítendő hajózási-csatorna elbírálása tárgyában a múlt hónap 20., 21. és 22. napjain tartott szaktanácskozmány során a csatorna vezetésére és üzemeltetésére vonatkozólag fölmerült kérdések és javaslatok megvitatása céljából Szerényi József államtitkár elnöklésével szűkebbkörű bizottságot alakított, melynek tagjai: Hieronymi Károly v. b. t. t., Miklós Ödön volt földmivelésiügyi államtitkár, Kvassay Jenő miniszteri tan., Faragó Lipót min. osztálytanácsos, Rupcsics György udvari tanácsos, Kovács-Sebestyén Aladár műegyetemi tanár, Rapaich Rikárd, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatója és Klein Gyula, a magyar kir. államvasutak igazgatósága részéről pedig Csatóry Frigyes kir. tanácsos, igazgató-helyettes. Miután a miniszter különös súlyt fektet arra, hogy a szóban forgó hajózási-csatorna létesítése tárgyában még fennforgó kérdések most már minél gyorsabban elintézzessenek, a bizottság még e héten megkezdte működését. Az ülés e hó 6-án, pénteken délután öt órakor lesz.

— **Művészet.** — A: Igazán nem mindennapi művészetre vall, hogy X kisasszony mindig kóta nélkül énekel.
— B: Az még csak hagyján, de hogy hang nélkül énekel.

— **A verseci járásbírószágnak ünnepe.** A verseci járásbírószágnak palotaszere új épületét, mint Versecről jelentik, a napokban avatták fel dr. Laszly temesvári táblai elnök, dr. Guth törvényészi elnök, Kisfaludy ügyvédi kamarai elnök, valamint a délvidéki bírák, ügyvédek és nagyszámú közönség jelenlétében. A felavatás beszédét kisjeszeni Pa ulovic István táblabíró, vezető járásbíró mondotta, majd utána Laszly táblai elnök beszélt. Délben lakoma volt, amely alkalomból Polónyi igazságügyminisztert táviratilag üdvözölték.

— **A szappan.** Ennek a históriának a hőse Urzó Ferenc, aki különböző turpisságokkal már bokros érdemeket szerzett eddig a btkv. körül s akinek nem egyszer a rendőrség bonyolította a bizalmas, de kétes természetű ügyeit. Egy-két hónappal ezelőtt megemlékeztünk arról a stikli-jéről például, amikor dr. Kardos Samu országgyűlési képviselőtől haragszott ki fuvarköltések címén kisebb-nagyobb összegeket. Kardos annak idején nem tett ellene feljelentést és így megszabadult a becsukás veszedelmétől; ez a nagylelkűség azonban ugylátszik még elbizakodottabbá tette, mert sietett egy újabb adattal szaporítani rováslejtromát. Ez alkalommal dr. Várady Imrét tette meg machinációjának központjává. Szombaton délután t. i. valahonnan Melkuhn Dező drogueriájába telefonált Urso és dr. Várady Imrénének mondvamagát, kérte Melkuhnt, hogy válaszon ki 10 drb finom gyöngyvirágillatu szappant, majd elküld értők valakit. Félórára rá Urzó eljött az üzletbe és elkérte azt a szappant, amit Várady dr. az imént rendelt. A szappanokat persze poton áron eladta. Később megint visszajött azzal, hogy a szappan teljesen megfelel s a nagyszámú asszony azonban szeretne még 10 drb rózsasállatut is. Melkuhn gyanulatlant ezeket is oda adta. Ugy látszik azonban, hogy ez a sok szappan sem tette illatosabbá multját Urzónak, mert megint beállított a droguistához s újabb 10 darab rózsaszappant kért Várady névben. A droguistának ekkor már gyanus lett az ügy. Azt mondta, nincsen több, majd telefonál ő nagyságának s más fajtát ajánl. Urzó természetesen fölőlesgesnek tartotta a telefonálást, mert Várady né most már ugy sincs odahaza. A droguista mégis telefonált. És ekkor küldt, a minek előbb utóbb ugylis ki kellett volna

sülni s ami Urzót arra bírta, hogy minden további nélkül eliramodjék az üzletből. Az 50—60 korona erejű megkárosított droguista feljelentést tett a rendőrségnél, amely vizsgálatot indított s ennek befejeztével az ügyet áttette a járásbírószághoz, a hol legközelebb fogják tárgyalni a szappanos históriát.

— **Leányzöktetések.** Mint Nagyikindáról írják, ott a napokban egyszerre két leányzöktetés is történt. Kalinov Alexa Mari leányát megzöktette, illetve az országutról ellopta Popov Kantarov Rida két társa segítségével és Karlovára vitték, ahol 24 óráig fogva tartották. A másik esetben Francuzszki Arszén sziatén Mária nevű leányt ellopták Budisin Laza és négy társa. A leányok szülei a legényeket feljelentették.

— **A Tátra-mulató.** A fővárosi Tátra-mulató tegnap este a Rózsa-szálloda kertjében megkezdte három napos itteni vendégszereplését. A társaságnak több jó tagja van s a tegnap esti műsor néhány pontja olyan volt, amely jóízű nyári mulattatásul szolgált. A társaság ma este friss műsort nyújt.

— **Buffalo Bill.** John M. Burke őrnagy városunkba érkezett, hogy az utban levő es néhány nap múlva a teljes társasággal megérkező Buffalo Bill társaság ügyeit előzőleg elintézzze. Mi megkérdeztük Burke őrnagyot, vajjon nem e társaság költséges 800 embert és az egész társaságot ide hozatni. Mire az őrnagy ur a következőleg nyilatkozott a nagy amerikai látványosságáról:

— Nem, mert habár 800 ember és 500 ló szállítása és elartása igen sokba kerül, mégis olcsóbb és előnyösebb, ha a közönség az egész csoportot láthatja és nem csupán annak egy részét. A csoport tagjai amerikai indiánok, cowbboyok, kozákok, kaukázusiak, japánok, arabok, mexikóiak, amerikai katonák, lovasok, tűzerek, d. sidások és mindenféle néptörzsek, a világ összes tájairól. Fehérek, feketék, sárgák, sib. stb. Érdekes és figyelemreméltó, hogy az indiánusok az Európába való behajózás előtt 4000 kilométert utaztak vasuton, már mielőtt Now-Yorkba érkeztek, tehát összesen 11000 km-t utaztak hazajutól idáig. New-Yorktól csak Budapestig számítva, ami 7000 kilométernyi távolság. Ugyan ilyen messziről jönnek a japánok és a többiek is. Éppen ezért nem volna célszerű az egész csoportot felosztani, mert így biztosak vagyunk, hogy valamennyi emberünk együtt van és hogy valamennyien köremlüködnék előadásainkon. Az egészen bizonyos, hogy az itteni előadások éppoly fényesek lesznek, mint azok, a melyeket az olasz királyi pár és az angol uralkodó előtt tartottunk, Párisban, Londonban és Rómában.

Mindenki meggyőződhetik a vasúttársaságnál, hogy nekünk a társasággal szerződésünk van, amely négy teljes vonatnak 59 vagonból álló szállítására vonatkozik, az azokban levő emberekkel, állatokkal, sátrakkal és egyéb felszerelési tárgyakkal együtt. Kérjük, hogy jöjjen el a pályaudvarra, midőn vonatunk megérkezik és győződjék meg személyesen ezen kijelentésünk valódiságáról. Az a megdöbbentő tény, hogy királyok és hercegi házak egész Európában megnézték előadásainkat, bizonyítja, hogy ezen előadások nemcsak szemléltető, hanem szórakoztatók is és érdemesek arra a nagybecsülésre, melylyel azokat mindenütt kiültették.

— Egyik előadást délután, a másikat este tartjuk meg. Az esti előadás alkalmával az arénát három óriási villamos gép világítja meg mindaddig, míg az utolsó ember is elhagyja helyét az arénában. 12000 ülőhely áll a közönség rendelkezésére és az előadást esős időben is megtartjuk, mert a közönség minden oldalról vége van az eső, a nap heve és az idő minden viszonytátságai ellen. A belépőjegyeket a társaság megérkezésének napjától kezdve, reggel 9 órától kezdve árusítják.

Irodalom.

„Noemi.”

Kis Arnold legújabb könyve.

A „Torontál” olvasóinak kedves régi ismerőse ez az író, kinek könyvével ma foglalkozni kívánunk. Dr. Kis Arnold, e város szülöttje, a jelen percben szívesen üdvözölt vendége városunknak. Itt nevelkedett, édes atyja, a tudós dr. Klein Mór rabbi házában, s nemcsak a poeta legújabb műve, de minden beszéde, minden könyve, minden verse mutatják, hogy az édes apa tanítása, a finom lelkű anya buzditása termő talajra hullott. Igaz büszkeséggel töltheti el a becskerekieket, hogy ők adtak rabbist a budaiaknak, de még büszkébbek lehetnek arra, hogy állásában nemcsak bevált, de szónoki és írói hirneve évről-évre nőttön-nő.

Örvendtes fejlődéséről tesz tanúságot legújabb könyve is. Címe: „Noemi. Imádságok zsidó leányok számára”. Irta dr. Kis Arnold budai főrabbi. A könyvet „fui szeretettel és igaz hűséggel” édes atyjának ajánlotta.

Hét esztendő telt el azóta, hogy a szerző nagy feltűnést keltő imakönyve „Mirjam” megjelent. Amazt az asszonyoknak írta, „Noemi” a fiatal leányoknak való.

Élvezettel olvastam végig a könyvet. Gyönyörködtem Kis Arnold magvas nyelvében, szívhöz szóló poezisében, melynek alakja és tartalma egyaránt megkapja a művelt ember lelkét. Legnagyobb gyönyörűséget mégis az az emelkedett szellem szerzett, mely végigvonul az egész könyvén, s mely néha teljesen elfeledteté az olvasóval, hogy egy imakönyv tulajdonképpen felekezeti valami. Olvasom a „Templomban” című imát. Ezt az imát bátran elmondhatja a maga templomában katolikus, protestáns vagy zsidó s mindegyik megérzi, hogy elmondván e szép szavakat, közelebb jutott Istenéhez. Avagy nem így fehéskodunk-e mindnyájan a menyei Atyához: „Az én lelkem eleven hite tehozzád emel engem, jóságos menyei Atyám! ebben a te szent házadban. Leacsillapul a gond, a gyötrődés, a fájdalom ennek a boldogító hajléknak tiszta légkörében. Örizz meg engem a köznapi vágyak és gondolatok kísértéseitől ez órán Istenem! hogy te hozzád tudjak emelkedni imádságommal, könyörgő fohászommal...”

Ilyen imát csak az a pap tud elmondani, ki először és mindenek előtt ember s akinek a világegyetem legnagyobb mesterétől az a tehetőség adatott, hogy mindenek nevében szóljon hozzá.

Igen szépek a Pészach ünnepére írt imák, különösen megkapó bennük az a rész, hol olvasóit arra tanítja, mitépen kell a szülőket szeretni. Nemesak azt a szeretetet prédikálja Kis Arnold, mely természeténél fogva minden gyermeki lélekben megvan. „Szülők gyermekeiknek csak úgy örülhetnek, ha látják, hogy gyermekeiket mások is szeretik. Ha nem feledkezünk meg az ember-szeretet tanairól, ha szerények vagyunk, ha intéseikre úgy emlékezünk, mintha egy élő szentírás szavait hallanók”.

De nagy gyönyörűséggel olvastuk a többi imákat is, kiváltképen ezeket: Ima a beteg anyáért. A beteg testvérért. Apa születésnapján. Anya születésnapján. Gond idején. Eljegyzés napján. Esküvő napján, valamint a gyászszertartásokhoz tartozó imákat.

Leteszem a könyvet, mely sok gyönyörűséget szerzett nekem nemes eszméivel, gyönyörű magyar nyelvével. Ha sok ilyen imakönyvet írnak, megvalósul a Kis Arnold s minden jó ember álma, melyet így fejezett ki az Ur: „Jönni fog egy nap, amikor esteli időben világosság támad és téged, oh egyetlen Isten, egyetlennek fognak elismerni mindenek”.

A „Mirjam”-nak hét évvel ezelőtt szenzációs sikere volt. A „Noemi”-nek ennél is nagyobbat kívánunk. Megérdemli.

—r.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, július 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt Juszt Gyula elnöklésével ülést tartott, melyen bemutatta egyes vármegyék kérvényeit, amelyekben a Fejérváry-kormány vád alá helyezését kéri.

Zachariás János, a kérvényi bizottság előadója a bizottság nevében azt javasolja, hogy a kérvények az igazságügyi bizottsághoz utasíttassanak.

Elnök konstatalja, hogy javaslatiétel csak a kérvények tárgyalásakor történhetik.

Ezután Bánffy Dezső báró még a múlt évben abban maradt mentelmi ügyei dolgában szólalt föl s kéri azoknak a mentelmi bizottsághoz való utasítását, ami meg is történik.

Következett az igazságügyminiszter törvényjavaslata a bírának és ügyészeknek az igazságügyminiszteriumba való beosztásáról, amit egyhangúlag vita nélkül elfogadtak.

Most rátértek a felirat tárgyalására.

Ballagi Aladár előadó ismerteti a feliratot s ajánlja elfogadásra.

Polit Mihály a nemzetiségek nevé-

ben külön feliratot terjeszt be s azt hosszasan megindokolja.

Bánffy Dezső báró polemizál Politál majd Éder Gyula szólal föl a többség felirati javaslata mellett.

A felirati vitát itt holnapra halasztották s Polónyi Géza igazságügyminiszter felelt a vidéki utazók visszaélései dolgában hozzá intézett interpellációra s azt mondja, hogy a visszaélések dolgában a helyi hatóságok úgyis minden esetben megfelelően intézkednek s különleges intézkedésre nincs szükség.

Az ülés ezzel véget ért.

A király nyaralása.

Budapest, július 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király nyári tartózkodására ma Ischlebe utazott.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, július 3. (A „Torontál” ered. táv.) Az országos függetlenségi és 48-as párt tegnap este értekezletet tartott, amelyen Ballagi Aladár, mint a felirati bizottság előadója kérte a pártot, hogy fogadja el a feliratot. A párt a feliratot elfogadta és álláspontja kifejtésével Mérey Lajost bizta meg.

Gázgyári sztrájk Budapesten.

Budapest, július 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A gázgyári munkások tegnap este sztrájkba léptek, úgy, hogy még a lámpák felgyújtogatása is elmaradt. Végre is katonaságot vontak össze a Tisza Kálmán-téren, ahonnan utászokkal őrzáratok mentek szét a főváros minden részébe és eme katonai őrzáratok gyújtották fel a gázlámpákat. A külfelkeken azonban sötétség uralkodott. A sztrájk tart tovább ma is, miután a gázgyári igazgatósága nem enged. Az igazgatóság ugyanis azt mondja, hogy a munkások rövid idő óta már harmadszor sztrájkolnak amikor mindannyiszor teljesítették a munkások kívánságát. A mostani sztrájk azonban már indokolatlan terrorizmus, amelynek nem engedhet, mert a munkások akkor minden másodnap sztrájkba állhatnak. A szociáldemokrata párt vezetősége viszont kintartásra buzdítja a sztrájkolókat s azzal fenyeget, hogy ha azok kívánságait nem teljesítik, országos sztrájkot rendez.

Az orosz események.

Budapest, július 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, a kormány rájött, hogy a finn tengerparton át Oroszországba két millió rubel értékű dinamitot szállítottak. A kormány ezért a finn partokat zár alá vette.

Budapest, július 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szentpétervári „Rjecs” értesülése szerint az agrár zavargás átcsapott az obolejevi járásba is. Skomicevóban és Andrej-Sirovóban az összes birtokosok háza lángban állanak. A kormányzó kijelentette, hogy nem áll módjában, hogy a fenyegetett helyekre csapatokat küldjön.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1906. július 3.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzése.

Buza	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki	75	15.45	15.65	79	16.40	16.60
Pestvidéki	74	15.—	15.30	78	16.—	16.20
Bánsági	75	—	—	79	16.40	16.45
Bácskai	74	15.15	15.35	77	15.90	16.10
Szerbiai	76	15.80	16.—	—	—	—
Egyéb gabonaneműek						
Rozs	elsőrendű	—	—	—	12.50	12.90
„	középmínőségű	—	—	—	12.70	12.80
Árpa	takarmányáru I. r.	—	—	—	14.—	14.50
„	másodrendű	—	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—	—	—
Zab	elsőrendű	—	—	—	18.80	19.40
„	középmínőségű	—	—	—	—	—
Tengeri	belöldi új	—	—	—	12.90	13.—
„	román vagy bolgár	—	—	—	—	—
„	cinquantin	—	—	—	—	—
Repece	káposzta	—	—	—	—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, július 3. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	15.16 — —
Buza (áprilisra 1907)	15.72 — —
Rozs (októberre)	12.90 — —
Zab (októberre)	12.90 — —
Tengeri (júliusra)	12.36 — —
Tengeri (májusra 1907.)	11.20 — —

844. szám. 1906.

656—3.1

Pályázati hirdetmény.

Az évi 180 korona készpénzfizetéssel javadalmazott csávosi és az évi 120 kor. fizetéssel javadalmazott keresztesi községi szülésznői állások, melyeknél minden oly szülési eset után, melynél a szülésznő közreműködött, külön 2 korona díj szedhető, viszont a községi előjáróság által szegényeknek minősítették szülési eseteinél a községi szülésznő köteles díjtalanul közreműködni, — választás utján betöltendők lévén, — felhivatnak mindazok, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy szülésznői oklevéllel felszerelt kérvényüket folyó évi július hó 25-ig a módosi szolgabírói hivatalhoz juttassák.

Módos, 1906. évi június hó 30-án.

Steinbach Antal,
főszolgabíró.

4774/1906. tkvi szám.

652—1.1

Arverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy a Zikmund és társa bej. újvidéki cég végrehajthatónak Jovanov Jóca aracs lakos végrehajtást szenvedő elleni 970 korona s járuléki iránti végrehajtási ügyében a területén fekvő következő ingatlanok, úgy mint:

1. az aracs 538. sz. tjkvben A. I. 1. sor 629. hrszám 539. öi. szám alatt felvett ház és beltelek a C. 21. alatt 11184/1904. tkvi számu végzéssel Jovanov Péra aracs lakos javára bekebelezett élethossziglani lakhatási jog épségben hagyásával 837 korona kikiáltási áron;

2. az aracs 4824. sz. tjkvben A. I. 1. sor 628/b. hr. szám alatt felvett 120 néyszögöl beltelek 35 korona kikiáltási áron 1906. évi július hó 28-ik (huszonnyolc) napján délelőtti 9 órakor Aracs község-házában árverés alá fognak bocsájtani és a kikiáltási áron alul is el fognak adadni.

Megjegyeztetvén, hogy az árverés napjától fogva az überlandiális (maradvány) földek után járó váltáságtartozás a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. számú igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárat 2 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap alatt, mindig az árverés napjától számítandó 5% kamattal együtt a törökbecsei m. kir. adóhivatal, mint bírói letéti pénztárnál, szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni s a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság irattárában és Aracs község-házánál megtekinthetők.

Törökbecse, 1906. évi május hó 22. napján.

Kopasz,
kir. járásbíró.

Nagybecskereken csak egy napra.
Pénteken július 6-án, a vásártéren.

Két előadás,

délután 2 órakor,

este 8 órakor.

Bemenet délután 1-től, este 7-től kezdve.

Az esti előadás semmiben sem különbözik a délutáni előadástól.

Minden ülés vízmentes vászon által van védve.

BUFFALO BILL'S WILD WEST

A Congress of Rough Riders of the World

(a világ legmerészebb lovasai)

CODY W. F. ezredes, „Buffalo Bill“

személyes vezetése és előadása alatt.

Utolsószor!

Soha sem jönnek többé! Aki most nem látja, soha sem fogja látni!

Három különvonat, 800 ember, 500 ló.

Összehasonlíthatatlan színi előadás, melynek nagy hírnevét a valóság messze felülmúlja.

Elvitathatlanul ez a

csodálatraméltó lovasok legkiválóbb egyesítése,

a legnagyobb katonai karuszel, melyet a világ valaha láthatott!

kivitetik a legmerészebb lovasok legmerészebb lovaglási remekeiben: kozákok a Kaukázusból, amerikai zuavok, az Egyesült Államok civil katonasága, beduinok a Saharából, gyors lövészek, lassodobók, vaquerosok (tehénpásztorok) a régi Mexikóból, cowboysok és indiánok az amerikai prairiekből.

Ekután harcosok loháton vonulnak el, a világ összes seregeinek lovassági veteránjaiból.

Egy csoport japán „Samurai“ antik és modern hadigyakorlataikkal.

100 amerikai indián

valódi vörösbőrűek, vezérek, harcosok, nők és gyermekek.

Megható és érdekes jelenetek az ismert Wild West-i epizodákból adatnak elő.

„A puszták utászai“ által.

A posta megtámadása; hogy kell felülni a vad Bucking Bronchosokra; az indiánok hadi táncai, egy kivándorló csapatjának támadása, érdekes lovaglási remek.

Igazi katonai drámák ..... több képekben

„A Little Big Horni“ csata

vagy

„Custer utolsó menekülése.“

„BUFFALO BILL“

a lovas lövészek mestere, csodálatos lövőgyakorlataival vágató lovon.

Rendes tüzéségi hadi gyakorlatai éppolyak mint a csatáéren.

Mindég és mindenütt teljes tökéletességgel, rövidítés nélkül kerülnek az előadások a legnagyobb és leggyorsabb arenába színre.

A hirdett előadások minden időjárásnál megtartatnak.

Fenséges kivilágítás egy különleges világítási villamos rendszer által.

Egy egyetlen jegy feljogosít az összes kihirdett látványosságoknak megtekintésére.

„Buffalo Bill“ helyárai:

Első hely . . . . . 2 korona

Számozott hely . . . . . 4 „

Fenntartott hely . . . . . 5 „

Páholy ülés . . . . . 8 korona

Egész páholy (6 sze-

mély részére) . . . . . 48 „

Gyermekek 10 éven alul fél árai fizetnek.

Jegyek előre válthatók az 5 és 8 koronás helyekre

dél előtt 9 órától, az előadások napján, rendes áron

Schneider Jánosnál, Ferenc József-téren.

Nagykikindán július 5-én.

Pancsován július 7-én.

Nvomatott Pleiz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

A törökbecsei járás főszolgabírájától.

2995. kig. szám. 1906.

647-3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontá vármegye törökbecsei járásához tartozó Beodra községben lemondás folytán megüresedett orvosi állásra ezenel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 9. §-a, illetve az 1876. évi XIV. t.-c. 143. §-a értelmében felszerelt és eddigi működésüket, illetőleg alkalmaztatásukat igazoló kérvényüket folyó évi július hó 31-ig okvetlenül nyújtsák be hozzám, mert a később érkezőket nem fogom figyelembe venni.

Az orvos javadalmazása a következő:

1. Évi készpénzfizetés 1200 korona.
2. Beteglátogatási díj nappal 60 fillér.
3. Beteglátogatási díj éjjel 60 fillér.
4. Ha a beteget megvizsgálás végett az orvos lakására viszik, úgy nappal, valamint éjjel egy látogatásért 40 fillér.
5. Könnyű testi sértést igazoló bizonylatért 4 korona.
6. Súlyos testi sértés vétségét igazoló bizonylatért 6 korona.
7. Súlyos testi sértés büntetést igazoló bizonylatért 10 korona.
8. Minden egyéb általa kiállítandó egészségügyi bizonylatért 4 korona.

Figyelmeztetem végül a pályázókat, hogy a megválasztott községi orvos köteles belépni a vármegyei orvosi nyugdíj-egyletbe.

Törökbecse, 1906 évi május hó 4-én.

Dr. Csávósy Ignác

főszolgabíró,

tb. vármegyei főjegyző.

1329/1906.

653-3.2

Hirdetmény.

A tógyéri körjegyzőségnél évi 800 korona fizetés mellett egy írnök-végrehajtó július 15-től kezdve állandó alkalmazást nyerhet. Román nyelv szóban tudása szükséges.

Tógyér, 1906. évi június hó 28. án.

Teszling,
jegyző.

Gyülvész község előjáróságától.

419. szám. 1906.

655-3.1

Hirdetmény.

Gyülvész község képviselőtestülete a község belterületén egy ártezi kutnak furását elhatározván, felhivatnak mindazok, kik ezen munkálatra igényt tartanak, hogy ajánlataikat legkésőbb 1906. évi július hó 20-ig alulírt községi előjáróságnál benyújtsák. A beérkezett ajánlatok felett a községi képviselőtestület határoz. A közelebbi feltételek a községi jegyzői irodában megtudhatók.

Gyülvész, 1906. évi július hó 1-én.

Fleischer Gyula,
jegyző.

Klingler Mihály,
bíró.

697. kig. szám 1906.

658-3.1

Versenyárgyalási hirdetmény.

Alólirott előjáróság ezennel közhírré teszi, miszerint határában az „Izlaz“ nevű legelőn egy marhaható kutat a szükséges vályukkal, vedrekkel és sátorral felszerelve épített. Felhivatnak építési vállalkozók, hogy jelen ügyben ezen község háznál 1906. évi július hó 16-án d. e. 10 órai kezdettel megtartandó versenyárgyaláson jelenjenek meg s a 10163 kor. 87 fillérben megállapított építési költség 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban tegyék le. Feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Számos község előjárósága, 1906. évi július 2-án.

Jovánov,
jegyző.

Zsívkov,
bíró.